

EVOLUȚIA CADRULUI LEGAL ȘI INSTITUȚIONAL AL EVALUĂRII EX-ANTE A IMPACTULUI REGLEMENTĂRIILOR

THE EVOLUTION OF LEGAL AND INSTITUTIONAL FRAMEWORK OF THE EX-ANTE ASSESSMENT OF THE REGULATIONS IMPACT

CZU: 35.078.2

Liubovi PRODAN-ȘESTACOVA,
doctor, lector universitar,
Academia de Administrare Publică

SUMMARY

The importance of the ex-ante evaluation of the regulations comes from the multitude of impacts they bring to the national states in the economic, social and environmental aspects. At the same time, the rational model of public decision making suggests the balanced use of public resources in relation to the expected costs and benefits of implementing regulations. In order to compare the public investment with the expected impacts, there are a series of analytical procedures, applied to the draft normative acts. Increasing the efficiency of these procedures would allow to increase the quality of the normative acts and the predictability of all types of their impacts.

Keywords: public sector reform, impact of regulations, normative acts.

REZUMAT

Importanța evaluării ex-ante a reglementărilor vine din multitudinea de impacturi pe care acestea le aduc statelor naționale în aspectele economic, social și de mediu. Totodată, modelul rațional al luării deciziilor publice sugerează utilizarea echilibrată a resurselor publice în raport cu costurile și beneficiile așteptate de pe urma implementării reglementărilor. Pentru compararea investiției publice cu impacturile preconizate există o serie de proceduri analitice, aplicate proiectelor de acte normative. Creșterea eficienței acestor proceduri ar permite sporirea calității actelor normative și previzibilității tuturor tipurilor de impacturi ale acestora.

Cuvinte-cheie: reforma sectorului public, impactul reglementărilor, acte normative.

Odată cu inițierea reformei administrației publice centrale din Republica Moldova au demarat o serie de modelări a cadrului legislativ și instituțional care urmau să eficientizeze procesul decizional în administrația publică, managementul resurselor umane și managementul finanțelor publice. În acest context, în scopul consolidării capacităților de planificare strategică, analiză, monitorizare și evaluare a politicilor la nivel național, în anul 2006 a fost adoptată Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la unitatea de analiză, monitorizare și evaluare a politicilor din cadrul organelor centrale de specialitate ale administrației publice nr. 710 din 23.06.2006 (abrogată ulterior). La

acel moment, au fost selectate 6 ministere în care a fost pilotată crearea unei astfel de unități organizaționale. Unitatea de analiză, monitorizare și evaluare a politicilor publice (PP) din cadrul organului central de specialitate al administrației publice are scopul de a contribui la eficientizarea activității organului respectiv prin:

1) coordonarea activității de elaborare a documentelor de politici publice naționale, intersectoriale și sectoriale;

2) examinarea rezultatelor evaluării impactului politicilor publice elaborate de alte subdiviziuni interioare ale aparatului central al organului central de specialitate al administrației publice în care activează;

3) asigurarea interacțiunii procesului de elaborare a politicilor publice cu procesul bugetar;

4) coordonarea procesului de monitorizare, evaluare și raportare a implementării documentelor de politici publice la nivel de organ central de specialitate al administrației publice în care activează [1].

Ulterior, pentru executarea prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011, aprobată prin Legea nr. 295-XVI din 21 decembrie 2007, prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 168 din 09.03.2010 "Cu privire la unitatea de analiză, monitorizare și evaluare a politicilor publice din cadrul organului central de specialitate al administrației publice" se prevede crearea unității de analiză, monitorizare și evaluare a politicilor publice în toate organele centrale de specialitate ale administrației publice, în scopul îmbunătățirii calității actului decizional.

Paralel cu crearea unităților de analiză, monitorizare și evaluare a politicilor în toate domeniile de activitate, Guvernul Republicii Moldova a fost preocupat și de specificul domeniului de afaceri, inițiind, în anul 2004, Reforma Regulatorie. Concepția reglementării de stat a

activității antreprenoriale a fost instituită prin Hotărârea Guvernului nr. 141 din 17.02.2004 „Despre reforma reglementării de stat a activității antreprenoriale”, având ca scop diminuarea gradului de dependență a întreprinderilor față de reglementarea administrativă, precum și reducerea cheltuielilor suportate de către mediul de afaceri.

Așa-numita **Ghilotina I** a demarat prin adoptarea Legii nr. 424-XV din 16.12.2004 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător. Primii pași în ameliorarea climatului de afaceri s-au efectuat prin aprobarea, în premieră, a Hotărârii Guvernului nr. 920 din 30.08.2005 cu privire la Nomenclatorul autorizațiilor, permisiunilor și certificatelor eliberate de către autoritățile administrative centrale și organele subordonate acestora persoanelor juridice și fizice, pentru practicarea activității antreprenoriale, apoi, la 03.10.2005, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 1030 "Privind aprobarea Registrului actelor oficiale de reglementare a activității de întreprinzător".

În anul 2006, a fost adoptată Legea nr. 235-XVI cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător – **Ghilotina II**. Aceste două etape ale reformei regulatorii au avut drept scop susținerea mediului de afaceri prin simplificarea procedurilor de inițiere (înregistrare), desfășurare și lichidare a unei afaceri prin reducerea numărului de controale din partea statului, prin raționalizarea serviciilor contra plată acordate de autoritățile publice, optimizarea procedurilor și politicilor fiscale, precum și înlăturarea altor bariere administrative. Instrumentele cele mai des utilizate în scopul înlăturării barierelor administrative, preluate din experiența țărilor occidentale care au implementat o serie de reforme regulatorii, pot fi văzute în tabelul 1.

Un management regulatoriu de ameliorare a cadrului administrativ	
Ameliorarea cadrului regulatoriu existent	Îmbunătățirea reglementărilor noi
<ul style="list-style-type: none"> - clauze de revizuire automate - revizuirii și rapoarte generale - revizuirii și rapoarte juridice 	<ul style="list-style-type: none"> - AIR - consultări publice
Instrumente generale	
<ul style="list-style-type: none"> - alternative la reglementări administrative tradiționale - utilizarea unui limbaj simplu 	
Re-engineering organizațional	
<ul style="list-style-type: none"> - ghișeul unic - raționalizarea licențierii - acordul tacit 	
Noi tehnologii de comunicare și informare	
<ul style="list-style-type: none"> - digitalizarea formelor administrative - portaluri de informare și de servicii - stocarea și schimbul electronic de date 	
Informarea îmbunătățită referitor la livrarea serviciilor publice și cerințele administrative	
<ul style="list-style-type: none"> - registre publice - ziare și reviste oficiale - site-uri guvernamentale - televiziune 	
Coordonarea cerințelor multiple provenite de la diferiți actori publici	

Tabelul 1. Instrumentele Strategiilor de înlăturare a barierelor administrative.
Sursa. Adaptat după [2, p. 17].

Totodată, prin Legea nr. 235-XVI au fost stabilite principiile de bază ale reglementării activității de întreprinzător și anume: a) previzibilitatea reglementării activității de întreprinzător; b) transparența decizională și transparența reglementării activității de întreprinzător; c) analiza impactului de reglementare; d) reglementarea materială și procedurală a inițierii, desfășurării și lichidării afacerii prin acte legislative; e) echitabilitatea (proporționalitatea) în relațiile dintre stat și întreprinzător.

Pentru obținerea succeselor considerabile în materia reglementării activității de întreprinzător, Guvernul investește în strategii concentrate asupra reformei cadrului juridic de reglementare, asupra reformelor sistematice de structură instituțională, asupra realizării dialogului continuu public-privat. Asemenea strategii sunt bazate pe practicile internaționale de bună guvernare adoptate, în special, de țările europene, conform recomandărilor OCDE (Tabelul 2).

Componentele de bază ale Agendei Reformei Regulatorii în țările OCDE	Conținutul reformei
1. Constituirea sistemului managementului de reglementare capabil de a conduce reforma, de a monitoriza calitatea sistemului național regulator și de a promova instrumentele bune reglementări prin intermediul sectorului public.	<ul style="list-style-type: none"> - Strategia reformei regulatorii pe termen mediu (5 ani); - concentrarea reformelor în autoritățile publice centrale; - atribuirea responsabilității ministerelor.
2. Constituirea instituțiilor responsabile pentru o reglementare eficientă.	<ul style="list-style-type: none"> - Antrenarea și calificarea persoanelor care vor implementa „reglementarea mai bună”; - întocmirea registrelor regulatorii, de preferință electronice și on-line; - introducerea reformelor inspecționiste.
3. Îmbunătățirea calității noilor reglementări.	<ul style="list-style-type: none"> - Adoptarea principiilor de calitate a reglementărilor; - utilizarea sistematică a analizei impactului de reglementare; - aplicarea principiilor de transparență prin consultarea cu toți stakeholderii.
4. Îmbunătățirea calității cadrului de reglementare existent.	<ul style="list-style-type: none"> - Simplificarea și limitarea implicării autorităților publice în activitățile de antreprenariat; - aplicarea reformelor de bază (Modelul Costului Standard, Ghilotina); - desfășurarea programelor de control a sectoarelor-țintă.

Tabelul 2. Practici de bună guvernare adoptate de țările europene, recomandate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

Sursa. [3, p. 47].

În primul manual autohton în domeniul analizei impactului de reglementare se pune în evidență o serie de principii de „întărită calitate” pentru reglementări, și anume: o reglementare bună trebuie să identifice clar și să soluționeze efectiv scopurile propuse; să execute normele legislative; să producă beneficii ce justifică costurile; să minimalizeze costurile de piață și să „repare” eșecurile pieței (monopolurile, efectele externe,

informație incompletă ș. a.); să fie clare, simple și practice pentru utilizatori [4, p. 48].

În anul 2007, Guvernul Republicii Moldova aprobă Strategia de reformă a cadrului de reglementare de stat a activității de întreprinzător. În această Strategie se recunoaște că reglementările de calitate înaltă reprezintă o premisă esențială pentru dezvoltarea sectorului privat național și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii. Totodată, se recunoaște, că

pentru stabilirea și implementarea unui sistem optim de reglementare a activității de întreprinzător se impun mai multe condiții, una dintre care este existența metodelor și mecanismelor de evaluare a reglementărilor noi și/sau de modificare sau excludere a celor existente, care să se soldeze cu efecte pozitive în societate (creșterea economică, îmbunătățirea climatului investițional, reducerea sărăciei etc.). Strategia vizată cuprinde și o evaluare calitativă a reglementărilor existente la moment, evidențiind următoarele probleme-cheie:

- multe legi și reglementări ale autorităților administrației publice continuă să fie costisitoare, ineficiente și neconforme cu principiile de piață și realitățile de afaceri;

- reglementările nu sunt transparente în elaborare și implementare;

- nu există predictibilitate și consecvență în elaborarea de reglementări;

- reglementările sunt deseori contradictorii, iar majoritatea nu sunt publicate conform clauzelor legislative;

- implementarea reglementărilor nu este prognozabilă și deseori este coruptă;

- rezultatele și impactul reglementărilor nu întotdeauna sunt monitorizate și evaluate.

Pentru asigurarea calității noilor reglementări și a celor deja existente, Strategia sus-numită propune unele acțiuni de elaborare și implementare a metodelor și mecanismelor de evaluare, selectare și perfecționare a reglementărilor efective. Una dintre acestea este Evaluarea Impactului de Reglementare (EIR). Strategia prevede implementarea calitativă a instituției EIR, care s-ar include în fiecare act de reglementare asupra domeniului de afaceri.

Ca urmare, începând cu 01.01.2008, devine obligatorie procedura analizei impactului de reglementare (AIR) pentru

proiectele de acte normative elaborate de către administrațiile publice centrale și/sau proiectele de acte elaborate de către autoritățile administrației publice locale cu caracter de reglementare a activității de întreprinzător. Metodologia de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1230 din 24.10.2006 (actualmente abrogată). Metodologia a stabilit standardele de calitate pentru actele normative, tipurile evaluării impactului de reglementare și etapele procesului de elaborare a analizei impactului.

Totuși, reformele nu au luat sfârșit la această etapă. O evaluare expres a cadrului normativ de reglementare a activității antreprenoriale, mai ales privind actele permissive, precum și analiza activității unor autorități publice, realizată de Ministerul Economiei la începutul anului 2010, a scos în evidență o multitudine de probleme. Astfel, s-a constatat că:

- (1) un șir de acte permissive sunt lipsite de oportunitate și relevanță;

- (2) lipsește un mecanism unitar care ar prevedea procedura de reglementare a acestora;

- (3) numărul autorizațiilor, permiselor și certificatelor emise de autoritățile publice centrale depășește numărul celor stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 920 din 30.08.2005;

- (4) condițiile de eliberare a actelor permissive nu au suferit modificări esențiale în sensul simplificării.

Conform celor menționate, autoritățile au decis realizarea unor măsuri care vor asigura îmbunătățirea mediului de afaceri ca urmare a diminuării numărului actelor permissive și a simplificării procedurilor de obținere a acestora. În acest sens, Ministerul Economiei a inițiat un amplu proces de revizuire a cadrului legal privind

eliberarea actelor permissive, cunoscut ca **Ghilotina 2+**, divizat în trei etape de realizare: inventarierea actelor permissive, evaluarea actelor permissive, reglementarea condițiilor de eliberare a actelor permissive.

Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător a fost fondat, având atribuția de a monitoriza activitatea autorităților administrației publice cu competențe de reglementare în domeniul activității de întreprinzător, a evalua datele statistice și alte informații privind impactul reglementării de stat asupra activității de întreprinzător și alte atribuții aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1429 din 16.12.2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător. Conform prevederilor Regulamentului, Grupul de lucru se organizează și activează în scopul optimizării și racordării cadrului normativ ce ține de reglementarea activității de întreprinzător cu principiile prevăzute în Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, Legea nr. 161/2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător, Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și în alte legi care vin să implementeze principiile în cauză.

Calitatea de membru al Grupului de lucru o au autoritățile administrației publice centrale specificate în Regulament și asociațiile de întreprinzători, prin intermediul reprezentanților acestora, selectate în conformitate cu prevederile Regulamentului.

Membrii Grupului de lucru din partea mediului de afaceri sunt repartizați pe segmente care corespund celor mai relevante domenii de activitate economică,

desfășurată de mediul de afaceri în Republica Moldova. Fiecare membru este responsabil de segmentul pentru care a fost selectat.

Grupul de lucru, în partea mediului de afaceri, este divizat pe următoarele segmente:

- 1) transport;
- 2) tehnologia informației;
- 3) comunicații electronice și audiovizual;
- 4) comerț și prestări servicii (inclusiv turism, agrement, îngrijire și sănătate, servicii de infrastructura calității ș. a.);
- 5) agricultură (producerea materiei prime vegetale și animaliere);
- 6) industria alimentară;
- 7) industria ușoară (textile, servicii de prelucrare ș. a.);
- 8) construcții și materiale de construcții (inclusiv industria extractivă);
- 9) producerea industrială (de utilaje, mașini, echipamente, piese ș. a.), energetică, salubritate.

Paralel, în anul 2010, la inițiativa Guvernului Republicii Moldova (Hotărârea Guvernului nr. 11 din 19.01.2010) este creat, în calitate de organ consultativ, Consiliul Național pentru Participare (CNP). CNP a facilitat participarea părților interesate în procesul de elaborare, implementare, monitorizare, evaluare și actualizare a documentelor de planificare strategică. Misiunea CNP a constat în contribuirea la adoptarea deciziilor de politici publice care să răspundă intereselor societății. Una din direcțiile strategice de activitate a CNP a fost oferirea expertizei în elaborarea, monitorizarea și evaluarea implementării politicilor publice în domeniul dezvoltării economice.

Importantă, în acest context, a fost și colaborarea CNP-ului cu Comisia de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Datorită acestui parteneriat CNP-ul a fost informat săptămânal despre acțiunile Ghilotinei asupra aprobării și

supravegherii îndeplinirii Planului de implementare a Strategiei de reformă, formulării și înaintării Guvernului a propunerilor privind modificarea structurii instituționale a autorităților administrației publice, monitorizării modului de executare a Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. CNP a dispus de acces la analiza impactului de reglementare a proiectelor de acte legislative și normative, precum și la propunerile de modificare/completare/abrogare a actelor legislative și normative; la formularea recomandărilor pentru autoritățile administrației publice abilitate cu funcții de reglementare a activității de întreprinzător privind elaborarea și modificarea actelor legislative și normative în conformitate cu principiile de reglementare și prevederile Strategiei de reformă a cadrului de reglementare de stat a activității de întreprinzător. La moment, CNP trece printr-o procedură de reformare și nu este funcțional.

Deci, prin realizarea și promovarea Strategiei de reformă a cadrului de reglementare de stat a activității de întreprinzător și a Strategiei RAPC se remarcă un anumit progres în formarea unui cadru legal și instituțional al evaluării PP și al reglementării activității de întreprinzător în Republica Moldova. În consecință, acțiunile întreprinse până în prezent în Republica Moldova pentru a promova reforma de reglementare, dețin atât un aspect juridic de reglementare – îmbunătățirea legislației, cât și o dimensiune instituțională și administrativă.

Provocarea de bază pentru implementatorii reformei pentru perioada următoare a constat în valorificarea deplină a realizărilor de până acum și crearea unui mediu de afaceri favorabil, care să încurajeze noi investiții și să

sprijine competitivitatea întreprinderilor autohtone atât pe piața internă, cât și pe piețele internaționale. Un mediu de afaceri favorabil face parte dintr-un set de eforturi strategice complexe, care vin să impulsioneze avantajul competitiv al Republicii Moldova. Acest obiectiv general ghidează noua Strategie a *Reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător, 2013-2020*, însoțită de un Plan de acțiuni, elaborat pentru trei ani, specificând activități concrete, responsabilități și indicatori de performanță. Ministerul Economiei este autoritatea centrală responsabilă de monitorizarea, evaluarea și coordonarea tehnică a efortului reformelor [5].

În viziunea autorului, direcția acțiunilor în domeniul evaluării politicilor și reglementărilor este una corectă, însă evaluările, ca atare, au un grad ridicat de generalitate. Deseori, accentul se pune pe obligativitatea raportării, dar nu a evaluării. Strategiile de evaluare trebuie nu numai să stabilească principiile evaluării, dar și să creeze rețele pentru aplicarea acestora, să promoveze diversificarea și actualizarea metodologiei utilizate, să formeze un cadru normativ ce ar asigura condițiile necesare realizării evaluărilor și să susțină formarea profesională a evaluatorilor autohtoni. Altfel spus, având la baza unei strategii doar principiile, dar neavând creată capacitatea de aplicare a acestora, este imposibil de atins scopul propus.

Există și alte dificultăți care condiționează eficiența scăzută a procesului de evaluare în cadrul Reformei Regulatorii. Fiind un proces complex, evaluarea implică multidisciplinaritate, combinarea metodelor și tehnicilor, resurse materiale, umane și de timp limitate, roluri multiple ale evaluatorului, manipularea, riscul de a evalua altceva decât ceea ce este implementat. Problemele în cauză

sunt legate nu numai de complexitatea procesului evaluării, dar și de mediul în care are loc evaluarea (mai ales probleme cu privire la deficiențe instituționale, lipsa resurselor, lipsa cadrelor cu cunoștințe și aptitudini în materia evaluării, lipsa bazelor de date etc.).

Într-un raport al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, intitulat „Overcoming Barriers to Administrative Simplification Strategies: Guidance for Policy Makers”, se evidențiază obstacole de **natură strategică** și de **natură tehnică**, care stau în fața evaluărilor de impact eficiente. Exemple clasice de obstacole de tip strategic includ: lipsa sprijinului politic, rezistența la schimbare, lipsa de coordonare la nivelul guvernului. *Obstacole tehnice* se referă la limitările de natură instrumentală privind capacitățile administrative și instituționale, precum și lipsa resurselor umane și a informațiilor relevante, necesare implementării evaluării de impact [2, p. 33].

În afară de cele menționate mai sus, putem constata că identificarea rezultatului real al unei reglementări este de cele mai multe ori un proces dificil, ale cărui dificultăți provin dintr-o multitudine de direcții:

- elementele calitative ce descriu rezultatul produs sunt greu de identificat;
- cuantificarea tuturor elementelor este imposibilă;
- rezultatul real al reglementării tinde să se disperseze în timp;
- efectele reglementării pot fi dispersate în diferite medii sociale și pot produce alte efecte colaterale [3, p. 198].

Întru depășirea dificultăților create, la data de 18 ianuarie 2019 Guvernul a aprobat noua *Metodologie de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative* [6]. Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a intrat în vigoare la 19 octombrie 2019,

substituind Metodologia AIR, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1230/2006.

Noua Metodologie de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative stabilește modalitatea de realizare a analizei inițiativei de elaborare a actului normativ conform rigorilor analizei ex-ante și analizei impactului de reglementare a activității de întreprinzător. Sub incidența metodologiei cad:

1) proiectele de acte normative de reglementare a activității de întreprinzător care includ stabilirea drepturilor, obligațiilor, cerințelor și interdicțiilor pentru întreprinzători pe toată durata activității (de la inițierea până la lichidarea afacerii), precum și reglementarea relațiilor dintre autoritățile administrației publice, alte autorități abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control și întreprinzători;

2) proiectele de acte normative care conțin reglementări cu impact asupra bugetului public național sau a unor componente din cadrul acestuia;

3) proiectele de acte normative care prevăd reorganizări și reforme structurale ori instituționale ale autorităților sau ale instituțiilor publice.

Actul de analiză a impactului însoțește în mod obligatoriu proiectele de acte normative pe întreg parcursul circulației lor, până la aprobarea sau adoptarea finală de către autoritatea responsabilă.

Față de documentele de analiză a impactului sunt înaintate o serie de cerințe/standarde de calitate:

1) fundamentarea analizei – analiza necesită a fi expusă complet și fundamentat. Orice concluzie formulată în cadrul analizei necesită a fi argumentată în baza datelor disponibile sau, în cazurile când acestea lipsesc, în baza presupunerilor clare și logice, care sunt explicate;

2) trasabilitatea și veridicitatea informației utilizate – informația utilizată

în cadrul analizei trebuie să fie veridică și certă (fiind prioritare sursele oficiale cu date statistice). Odată cu expunerea informației, pentru a asigura trasabilitatea acesteia, este obligatorie indicarea sursei de obținere și, după caz, a autorului acesteia;

3) prioritatea datelor cuantificate – datele utilizate în cadrul argumentării și expunerii vor fi, după posibilitate, prezentate în mod cuantificat în unități ce pot fi supuse comparațiilor, raportate, după caz, la aceeași perioadă de timp. În cazul în care există mai multe tipuri de informație, prioritate vor avea datele care sunt sau pot fi cuantificate;

4) forma standardizată de expunere – analiza impactului trebuie să fie expusă în forma și modul stabilite de prezenta Metodologie, în ceea ce ține atât de structura documentului, consecutivitatea compartimentelor, cât și de conținutul fiecărui compartiment, care trebuie să se raporteze în mod logic, la locul și rolul acestuia în cadrul documentului și să corespundă denumirii compartimentului;

5) coerența expunerii – informația expusă în compartimentele documentului analizei de impact trebuie să fie corelată cu scopul documentului propriu-zis, prezentată coerent de la un compartiment la altul, așa încât cea mai bună opțiune identificată să se încadreze perfect în obiectivul/scopul stabilit, care la rândul său va reieși logic din problemele definite și va ținti cauzele acestor probleme;

6) proporționalitatea efortului – nivelul de complexitate și de profunzime a expunerii analizei va fi raportat la complexitatea problemelor abordate, îngrijorările și solicitările părților interesate, manifestate prin demersuri și consultări. Astfel, intervențiile cu impacturi potențiale mai mari, care vin să soluționeze probleme vaste și complexe,

vor necesita o analiză aprofundată, cu expunere mai detaliată și viceversa;

7) scontarea impactului – analiza impactului trebuie să aplice procesul scontării pentru impacturile cuantificate și distribuite în timp, prin care valoarea viitoare a costurilor și beneficiilor este redusă la valoarea actuală.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 348 din 2019 au fost efectuate remanieri în partea ce ține de asigurarea funcționalității Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, precum și a Grupului de lucru al acestei Comisii.

În acest context, a fost aprobat Regulamentul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător și dispusă preluarea activității Grupului de lucru de la Ministerul Economiei și Infrastructurii la Cancelaria de Stat. În ceea ce ține de componența Grupului de lucru, noul Regulament menține principiul paritar existent și prevede 10 reprezentanți ai sectorului public și 10 reprezentanți ai mediului de afaceri. Calitatea de membru al Grupului de lucru din partea mediului de afaceri o au asociațiile de întreprinzători prin intermediul reprezentanților acestora.

La data de 13 septembrie 2019, Cancelaria de Stat a lansat concursul pentru selectarea asociațiilor de întreprinzători în calitate de membri ai Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, procedura de selectare fiind asigurată de Comisia de selectare a membrilor Grupului de lucru din partea mediului de afaceri, instituită prin ordinul Secretarului general al Guvernului nr. 408-A din 10.09.2019. Actualmente, Cancelaria de Stat deține competența de monitorizare a implementării, realizării legislației privind analiza impactului de reglementare, fiind asistată de echipa

de experți ai Secretariatului de evaluare a impactului de reglementare.

Astfel, procesul de evaluare ex-ante a impactului reglementărilor, ghidat la prima etapă a evoluției sale în Republica Moldova din exterior, prin intermediul consultanței internaționale, devine treptat parte indispensabilă a procesului de luare a deciziilor de ordin public. Evaluările ex-ante a impactului devin procedee cotidiene a muncii funcționarilor publici în sarcina cărora este pusă argumentarea bazată pe dovezi a deciziilor publice. Creșterea calității procesului de analiză a impactului și, implicit, a documentelor AIR, ar permite sporirea calității actelor normative și

previzibilității tuturor tipurilor de impac-turi ale acestor reglementări. Pentru a asigura aceste condiții este nevoie de pregătire specializată a funcționarilor publici în domeniul analizei impactului. Instruirea continuă a funcționarilor publici în vederea studierii prevederilor Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative și studierea celor mai bune practici în domeniu ar permite formarea și consolidarea unei resurse importante, ce ar putea să asigure o evoluție ascendentă a procesului de evaluare a impactului în vederea realizării obiectivelor de eficientizare a impactului reglementărilor.

BIBLIOGRAFIA

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr 710 din 23.06.2006 cu privire la unitatea de analiză, monitorizare și evaluare a politicilor din cadrul organelor centrale de specialitate ale administrației publice (abrogată). În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 98-101 din 30.06.2006.
2. Andres-Amo P. Overcoming Barriers to Administrative Simplification Strategies: Guidance for Policy Makers. OECD: Regulatory Policy Division, Directorate for Public Governance and Territorial Development, 2009, 61 p.
3. Șandor D.S., Antonie R. Cadrul legal al evaluării în România. Obiectivele strategiei naționale de evaluare. În: Revista Transilvană de Științe Administrative. 2010 nr. 2 (26), p. 135-143.
4. Popovici A., Popovici C., Butnaru V. [et al.]. Analiza impactului de reglementare. Chișinău: Elan Poligraf, 2008, 256 p.
5. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1021 din 16.12.2013 privind aprobarea Strategiei reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător pentru anii 2013-2020. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 297-303 din 20.12.2013.
6. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 23 din 18.01.2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 22-23 din 19.01.2019.
7. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 168 din 09.03.2010 cu privire la unitatea de analiză, monitorizare și evaluare a politicilor publice din cadrul organului central de specialitate al administrației publice. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 36 din 16.03.2010.
8. Hotărârea Guvernului nr. 141 din 17.02.2004 despre reforma reglementării de stat a activității antreprenoriale (abrogată). În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 35-38 din 27.02.2004.
9. Legea nr. 424-XV din 16.12.2004 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ

de reglementare a activității de întreprinzător. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 1-4 din 01.01.2005.

10. Legea nr. 235-XVI cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 126–130 din 11.08.2006.

11. Metodologia de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1230 din 24.10.2006 (abrogată). În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 170-173 din 03.11.2006.

12. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 168 din 09.03.2010 cu privire la unitatea de analiză, monitorizare și evaluare a politicilor din cadrul organelor centrale de specialitate ale administrației publice. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 36 din 16.03.2010.

Prezentat: 21 noiembrie 2019.

E-mail: liubovips@mail.ru